

13.1. KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDESİNİN BİRİNCİ FIKRASININ (a) BENDİ KAPSAMINDA SİGORTALI ÇALIŞTIRAN İŞVERENLERİN YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Aylık Prim Ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Verilmesine Ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğ

(2.4.1) Prim ödeme yükümlüleri

5510 sayılı Kanununda;

- 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olanlar için işverenleri,

- Hizmet akdi kapsamında çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutulular için Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumları,

- 5 inci maddenin (b) bendinde belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim görenler ile meslek liselerinde zorunlu staja tâbi tutulan öğrenciler için Milli Eğitim Bakanlığı veya bu öğrencilerin eğitim gördükleri okullar, yüksek öğrenim sırasında zorunlu staja tâbi tutulan öğrenciler için öğrenim gördükleri Yüksek Öğretim Kurumu,

prim ödeme yükümlüsü olarak sayılmışlardır.

(2.4.2) Primlerin ödenme süresi

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalıları çalıştıran işverenler, bir ay içinde çalıştırdıkları sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplanacak sigortalı hissesi prim tutarlarını sigortalıların ücretlerinden keserek, kendi hissesine isabet eden prim tutarlarını da bu tutarlara ekleyerek en geç takip eden ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödeyeceklerdir.

Ödeme süresinin son gününün resmi tatile rastlaması halinde ise, prim tutarları, en geç son günü izleyen ilk iş günü içinde Kuruma ödenecektir.

Diğer taraftan, prim borçlarının katma değer vergisi iade alacağından mahsubu suretiyle de ödenmesi de mümkün bulunmaktadır. Bu durumda, katma değer vergisi iade hakkı sahibi olan işveren, kendisinin veya mal ya da hizmet satın aldığı/iştirak/ortaklık ilişkisi içinde bulunduğu işverenlerin prim borçları için de mahsup talep edebilecektir.

Prim borçlarının katma değer vergisi iade alacağından mahsup edilmesi talebinde bulunan işverenlerin, cari aylara ilişkin prim borçlarını ödeme süresinin sona erdiği tarihten itibaren 15 gün içinde mahsup suretiyle ödemeleri halinde, bahse konu primler yasal süresi içinde ödenmiş kabul edilecektir. Ancak prim borçlarının katma değer vergisi iade alacağından mahsup suretiyle ödenmesi talebinde bulunulduğu halde, yukarıda belirtilen süre içinde mahsup edilemeyen veya eksik mahsup edilen prim

borçları, yasal ödeme süresinin sonundan borç ödeninceye kadar gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmak suretiyle tahsil edilecektir.

Öte yandan,

a) 2822 sayılı Kanuna göre toplu iş sözleşmesi akdedilen işyerlerinden dolayı toplu iş sözleşmesine istinaden geriye yönelik olarak ödenen ücretlere ilişkin sigorta priminin, toplu iş sözleşmesinin imzalandığı tarihi,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan ve toplu iş sözleşmesi dışında kalan sigortalı personel ile toplu iş sözleşmesine tabi olmakla beraber sendikalara üye olmamaları sebebiyle özel sektöre ait işyerlerinde sözleşme kapsamında bulunmayan personele yapılan geriye dönük ücret artışlarına ilişkin sigorta primlerinin, kararların alındığı tarihleri,

c) Ücretleri Maliye Bakanlığının vizesine tabi olması sebebiyle ödenmesine sonradan karar verilen kamu sektöründe görevli sigortalı için vizenin gecikmesine bağlı olarak yasal süresi dışında verilmek zorunda kalınan ek prim belgelerine ilişkin sigorta primlerinin, vize işleminin gerçekleştiğine ilişkin yazının ilgili kuruluşa intikal tarihini,

ç) Bir aydan fazla istirahat alan sigortalılara Kurumca ödenen geçici iş göremezlik ödeneğinin yanı sıra işverenlerince toplu iş sözleşmesine dayanılarak istirahatlı bulunulan süre için ücret ödenmesi hâlinde, bu ücretlere ilişkin sigorta primlerinin, istirahat süresinin sona erdiği tarihi,

d) 4857 sayılı İş Kanununun 21 inci maddesine istinaden iş mahkemelerince veya özel hakem tarafından verilen kararlar uyarınca, göreve iadesine karar verilen sigortalı için kesinleşen mahkeme veya özel hakem kararının, sigortalıya tebliğinden sonra on iş günü içinde sigortalı işverene işe başlamak üzere başvurduğu takdirde, iş mahkemeleri veya özel hakemlerce verilen karar uyarınca ödenmesine karar verilen ücretlere ilişkin sigorta primlerinin, kesinleşen mahkeme veya özel hakem kararının işçiye tebliğ edildiği tarihten itibaren (tebliğ edilen gün hariç) onuncu iş gününün içinde bulunduğu ay/dönemi,

e) İdare mahkemesi kararlarına göre görevlerine iade edilen sigortalı ile ilgili olarak, ödenmesine karar verilen ücretlere ilişkin sigorta primlerinin, mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihi takip eden günü,

f) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) bendi kapsamında bulunanlardan 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülenlere enflasyon farkı veya başka ad altında geriye yönelik olarak yapılan ödemelere ilişkin sigorta primlerinin, ödemenin yapıldığı tarihi,

g) Toplu iş sözleşmelerine tabi işyeri işverenlerince veya kamu idarelerince ya da yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenen ücret dışındaki ödemelere ilişkin sigorta primlerinin (ücret dışındaki bu ödemeler hizmet akdinin devam ettiği en son ayın kazancına dahil edilecektir) yukarıda belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihlerini,

izleyen ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödenirse yasal süresi içinde ödenmiş kabul edilir.

Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının KDV İade Alacağından Mahsup Edilmesi Suretiyle Ödenmesi Hakkında Tebliğ

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 88 inci maddesinin onüçüncü fıkrasında; prim borçlarının katma değer vergisi iade alacağından mahsubu suretiyle ödenebileceği, bu takdirde katma değer vergisi iade hakkı sahibinin kendisinin, mal veya hizmet satın aldığı ya da iştirak veya ortaklık ilişkisi içinde bulunduğu işverenlerin prim borçları için de mahsup talep edebileceği, bu işverenlerin mahsup talebinde buldukları ayda muaccel olan prim borçlarının anılan maddenin birinci fıkrasına göre belirlenen prim ödeme sürelerini izleyen onbeş gün içinde mahsup suretiyle ödenmesi halinde yasal süresi içinde ödendiğinin kabul edileceği, ancak prim borçlarının katma değer vergisi iade alacağından mahsup suretiyle ödenmesi talebinde bulunulduğu halde süresinde mahsup edilemeyen veya eksik mahsup edilen prim borçları için 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin birinci fıkrasına göre belirlenen prim ödeme sürelerini izleyen günden başlanarak gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanacağı, Sosyal Güvenlik Kurumunun, Maliye Bakanlığının uygun görüşü ile bu uygulamadan faydalanacak işverenleri; iştigal konusu, işletme türü ve işletme büyüklüğü itibarıyla belirlemeye ve lehine mahsup talebinde bulunan işverenlerin prim borcunu ödeme süresini otuz günü aşmamak üzere uzatmaya yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Söz konusu madde hükmünden yararlanmak için müracaat eden işverenlerin (mükelleflerin), işletme türü, işletme büyüklüğü ve iştigal konusu itibarıyla ayırımına gidilmesinin Sosyal Güvenlik Kurumunun bu yolla tahsil edebileceği alacaklarının kapsamını daraltacağı dikkate alınarak bu konuda herhangi bir ayırma gidilmemiştir. Buna göre, Katma Değer Vergisi Kanununa dayanılarak Maliye Bakanlığı tarafından yapılan düzenlemeler uyarınca, katma değer vergisi iade alacaklarını Sosyal Güvenlik Kurumuna olan prim borçlarına mahsup edilmesini isteyebilecek olan Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalı çalıştıran işverenler anılan düzenleme kapsamına girmektedir.

İşverenlerin mahsup talebinde buldukları ayda, muaccel olan cari aylara ilişkin prim borçlarının katma değer vergisi iade alacağından mahsup suretiyle ödenme süresi, 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin birinci fıkrasına göre belirlenen prim ödeme sürelerinin sona erdiği tarihi izleyen onbeş gündür. Dolayısıyla, prim borçlarının katma değer vergisi iade alacağından mahsup suretiyle ödenmesinin talep edilmesi durumunda, primin, en geç ödenmesi gereken yasal süre; anılan Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalı çalıştıran işverenlerden; sigortalılara ait ücretleri her ayın 1'i ile sonu arasında ilişkin olarak ödeyen özel sektör işverenleri yönünden, primin ilişkin olduğu ayı takip eden ayın sonu (vade) yerine, vadeyi izleyen onbeşinci, sigortalılara ait ücretlerin her ayın 15'inden, ertesini ayın 14'üne kadarki döneme ilişkin olarak ödendiği resmi sektör işverenleri yönünden ise, primin ilişkin olduğu dönemi takip eden dönemin sonu (vade) yerine, vadeyi takip eden onbeşinci gün olacaktır.

aya ilişkin prim borçlarının yasal ödeme süresinin sona erdiği tarihi izleyen onbeş günlük süre içinde katma değer vergisi iade alacağından mahsup suretiyle ödenmesi sırasında, mahsup edilen tutarın prim borcunun tamamını karşılamaması durumunda, mahsup edilen kısım yasal süresi içinde ödenmiş sayılacak, buna karşın ödenmemiş kısmı, onbeş günlük süre dikkate alınmaksızın, yasal ödeme süresinin sona erdiği tarihten ödemenin yapılacağı tarihe kadar gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmak suretiyle ödenecektir.

Cari aya ilişkin prim borçlarının yasal ödeme süresinin sona erdiği tarihi izleyen onbeş günlük süre geçirildikten sonra katma değer vergisi iade alacağından mahsup suretiyle ödenmesi

halinde ise, sözkonusu borçlara, yine onbeş günlük süre dikkate alınmaksızın, yasal ödeme süresinin sona erdiği tarihten ödemenin yapılacağı tarihe kadar gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanacaktır.